

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування відділення стаціонарного догляду
для постійного або тимчасового проживання комунальної установи
«Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг»
Кременецького району Тернопільської області**

07.03.2024

м. Тернопіль, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 07.03.2024 групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області (далі – відділення стаціонарного догляду, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ).

Загальна інформація.

Відділення стаціонарного догляду знаходиться за адресою: вул. Набережна, буд. 5, м. Ланівці, Кременецький р-н, Тернопільська обл., 47402.

Керівництво установи:

Кушнір Руслана Миколаївна – директор комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області.

Софіюк Ольга Іванівна – завідувач відділення стаціонарного догляду.

Згідно з Положенням про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області, затвердженим наказом директора комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області від 09.07.2021 № 81-ад, відділення стаціонарного догляду є структурним підрозділом комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області, утворене для обслуговування не менш як 10 і не більше як 50 одиноких громадян, які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, стаціонарного догляду, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

До складу майна відділення стаціонарного догляду входить одноповерхове приміщення для підопічних, яке включає 13 житлових кімнат, кабінети медичної сестри, кімнату для відпочинку, кімнату для відвідувачів, карантинну кімнату, ізолятор, кімнату для прийому їжі, санвузол з ванною, три душові кабінки, чотири туалети з умивальниками. Пральня, харчоблок та котельня знаходяться в

окремих приміщеннях. Територія закладу огорожена частково. На території закладу є доріжки для прогулянок, лави для відпочинку та літня альтанка.

У житлових кімнатах зроблений косметичний ремонт, підопічні забезпечені меблями, постільною білизною та одягом. Підопічні проживають по 1-3 особи в кімнаті (фото 1, 2).

На день відвідування у закладі перебувало 28 осіб. Серед підопічних 8 – особи з інвалідністю, 10 – ліжкові хворі та 6 – внутрішньо переміщені особи.

У житлових кімнатах достатнє природне освітлення та є можливість самостійно провітрювати приміщення.

Право на зв'язок з зовнішнім світом реалізоване шляхом надання підопічним можливості користуватися власними мобільними телефонами.

У кожній кімнаті розміщено телевізор. Окрім того, у деяких кімнатах є холодильники. Підопічні одягнені у чистий одяг відповідно до сезону. Усі особи, які проживають в закладі, мають верхній одяг та зимове взуття. Доступ на територію закладу не обмежений. Будівля обладнана протипожежною сигналізацією та наявні у достатній кількості вогнегасники, які своєчасно повірені.

Відповідно до штатного розпису на 2024 у відділенні стаціонарного догляду передбачено 25,5 осіб персоналу, з них медичних працівників – 12. На момент відвідування обслуговування забезпечують 21 штатних працівників закладу.

В закладі організовано чотириразове харчування, витрати на харчування на одного підопічного в день становлять 40,70 грн.

Під час відвідування опитані підопічні повідомили, що мають укладені декларації з сімейним лікарем. У медичній документації підопічних містяться записи, зокрема стосовно огляду лікарів, діагнозів та призначеного лікування. Витрати на медикаменти на 1 особу на добу становлять – 5,65 грн.

В процесі спілкування з підопічними закладу скарг на умови проживання не висловлено.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 01.09.2020. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

електропроводка у приміщенні відділення не відповідає технічним вимогам та створює небезпеку для мешканців і працівників закладу;

деякі меблі у житлових кімнатах та двері є зношеними та підлягають заміні;
площа деяких житлових кімнат (№ 17, 18) є меншою від встановленої державними стандартами норми;

порушується право на приватність;

право на доступ до питної води;

не забезпечено відбір на кухні добових проб страв;

відсутня кімната прийому відвідувачів;

не забезпечено проходження підопічними щорічного медичного огляду;

відсутні індивідуальні програми реабілітації;
 відсутня інформація для отримувачів про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням та порядок та умови її надання;
 відсутня інформація про те, до кого і куди можна звернутися, якщо права підопічних та працівників порушуються.

Департаменту соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації, Лановецькій районній державній адміністрації та Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Лановецького району надавалися рекомендації щодо вжиття заходів реагування на виявлені недоліки та порушення.

Надані рекомендації були виконані частково, а саме:

у житлових кімнатах чисельність підопічних у одній кімнаті забезпечено від 1 до 3 осіб та приблизна площа у кімнаті на одну людину становить 8 кв.м;

підопічні мають вільний доступ до питної води, зокрема, у кімнатах підопічних розміщені ємкості з водою та в кімнаті для прийому їжі знаходиться кулер з водою (фото 3,4);

на момент відвідування добові проби страв знаходилися в холодильнику (фото 5);

наявна кімната для побачень з близькими родичами (фото 6);

в усіх осіб з інвалідністю наявна індивідуальна програма реабілітації;

наявна карантинна кімната та ізолятор;

в кімнатах для малорухомих осіб, які задовольняють природні життєві потреби в житлових кімнатах з використанням туалетних стільців, наявні ширми для забезпечення приватності (фото 7).

Однак, незважаючи на позитивні тенденції, під час відвідування групою НПМ виявлені наступні порушення прав та свобод людини.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних закладу у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – Державний стандарт), затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579

«Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Опитуванням підопічних встановлено, що під час екстреного оповіщення «повітряна тривога» підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Листом від 21.06.2023 № 220 комунальна установа «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» звернулася до комунального некомерційного підприємства «Лановецька міська лікарня» (далі – КНП) щодо можливості розміщення, в разі потреби, в наявних на балансі установи захисних спорудах та укриттях підопічних та персоналу відділення стаціонарного догляду. Адміністрація КНП поінформувала, що розміщення мешканців та працівників відділення стаціонарного догляду буде можливим при наявності не зайнятих ліжок - місць лікарняними важкохворими.

Порушення права на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або б принижуючих гідність видів поводження і покарання, стаття 28 Конституції України).

2. До затверджених посадових інструкцій медичних працівників не включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України)

3. У закладі повинно функціонувати приймально-карантинне відділення, до якого необхідно поміщати підопічних при влаштуванні на термін 14 днів для подальшого спостереження, після чого переводити їх для проживання до відповідних кімнат та ізолятор (у разі виявлення в підопічних гострої інфекції). Ці приміщення повинні мати окремі палати на два ліжка, ванну з душем, санвузол (один унітаз та один умивальник).

У закладі наявна карантинна кімната та ізолятор, проте відсутній окремий санітарний вузол.

Порушення права осіб на гідні умови проживання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

4. Відділення стаціонарного догляду знаходиться в будинку, збудованому у 30-х роках минулого століття. У житлових кімнатах та інших приміщеннях проведено косметичний ремонт, проте, потребує ремонту електропроводка, яка не відповідає технічним вимогам та створює небезпеку для мешканців і

працівників закладу. Також потребує капітального ремонту коридор, у якому необхідно замінити всі двері до житлових кімнат, які не зачиняються та є зношеними (фото 8).

Порушення права осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

5. Заклад не пристосований до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме коридори закладу не обладнані поручнями.

Порушення права на інформацію (стаття 59 Конституції України).

6. На інформаційних стендах відділення відсутня інформація про права і обов'язки підопічних, а також інформування отримувачів соціальної послуги та/або їх законних представників про соціальну послугу, порядок звернення за її наданням та порядок і умови її надання, чим порушено абзац третій пункту 1 розділу VII Державного стандарту.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Лановецькій міській раді:

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги в умовах цілодобового проживання, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунальної установи «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг»;

розглянути у встановленому законом порядку питання фінансування робіт з проведення ремонту електропроводки та ремонту приміщення у відділенні стаціонарного догляду;

забезпечити облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства.

2. Комунальній установі «Лановецький територіальний центр надання соціальних послуг» Кременецького району Тернопільської області забезпечити:

розміщення на інформаційному стенді інформацію про права та обов'язки підопічних, про надання соціальних послуг, порядок звернення за їх наданням, порядок і умови їх надання;

дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

внесення до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

вжиття невідкладних заходів до усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду у закладі, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності.

Додатки: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Тетяна Трінька-Яворська

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

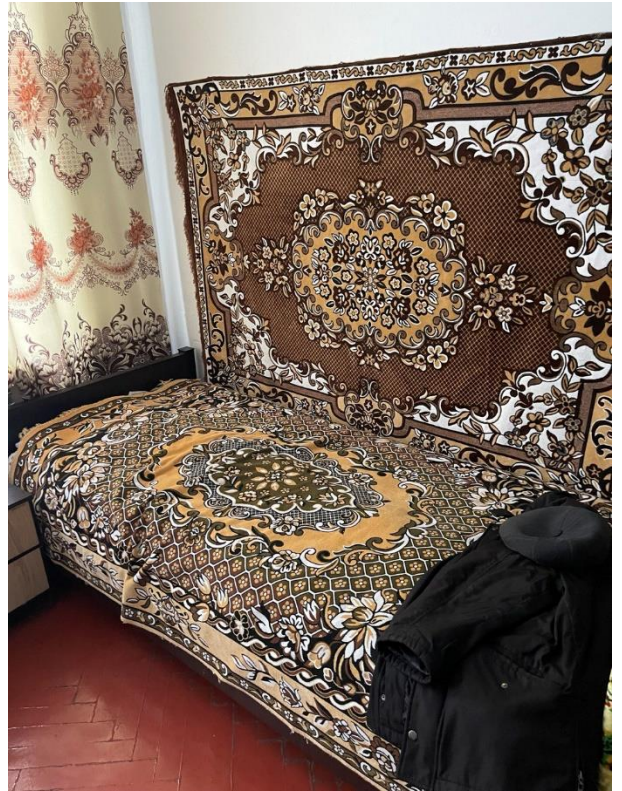

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

